

**Αξιοποίηση του ονόματος του παιδιού για το
γραμματισμό των νηπίων
Μέρος 2ο: Μαθησιακό περιβάλλον**

Μαρία Θεοδωρακάκου

Νηπιαγωγός, ΜΤΕΕΑ

maria.theodorakakou@gmail.com

Η παρουσίαση αναπτύχθηκε για την πλατφόρμα
'Ταξίδι στον γραμματισμό'

Συνοπτική παρουσίαση

- ο Οργάνωση μαθησιακού περιβάλλοντος
- ο Πίνακας αναφοράς ονομάτων
- ο Καρτέλες ονομάτων
- ο Παρουσιολόγιο
- ο Είδη παρουσιολογίων
- ο Πίνακας παρόντων απόντων
- ο Πίνακας υπευθύνων της τάξης
- ο Βιβλιοθήκη - Δανειστική βιβλιοθήκη
- ο Γενέθλια - Τρένο Γενεθλίων - Πίνακας Γενεθλίων
- ο Ταμπλό εργασιών
- ο Συρτάρια μαθητών
- ο Κρεμάστρες
- ο Λοιπά παραδείγματα

Οργάνωση του μαθησιακού περιβάλλοντος

- Υπαρξη κατάλληλου μαθησιακού περιβάλλοντος που να προσφέρει στα παιδιά πληροφορίες και ερεθίσματα γύρω από το όνομα τους
- Υπαρξη κατάλληλου μαθησιακού περιβάλλοντος που θα δίνει διαρκώς ευκαιρίες παρατήρησης, γραφής και αναγνώρισης του ονόματος του κάθε παιδιού και των συμμαθητών του
- Υπαρξη κατάλληλου μαθησιακού περιβάλλοντος που θα αποτελέσει πεδίο αλληλεπίδρασης μεταξύ των παιδιών και μεταξύ παιδιών και υλικών του περιβάλλοντος
- Υπαρξη πλούσιου υλικού
  - ✓ Έντυπου: πίνακας αναφοράς ονομάτων, καρτέλες με τα ονόματα, ετικέτες με τα ονόματα (σε συρτάρια, ταμπλώ εργασιών, μολυβοθήκες ράφια, κρεμάστρες, σουπλά φαγητού κλπ), πίνακας υπευθύνων της τάξης, παρουσιολόγιο - απουσιολόγιο, πίνακες δανεισμού βιβλίων, πίνακες γενεθλίων κ.ά
  - ✓ Εργαλείων: καρτέλες γραμμάτων, κινητά γράμματα, μαγνητικά γράμματα, πίνακες, γραφομηχανή, Η/Υ, λογισμικά κλπ

Μαθησιακό περιβάλλον

Πίνακας αναφοράς ονομάτων

- ο Αποτελεί ένα σταθερό σημείο αναφοράς μέσα στην τάξη
- ο Σε αυτόν μπορούν να ανατρέξουν οι μαθητές προκειμένου να:
  - ✓ Αναζητήσουν ή να διασταυρώσουν πληροφορίες για τη γραφή του ονόματος τους και τη γραφή του ονόματος των συμμαθητών τους
  - ✓ Αντλήσουν πληροφορίες για το πώς γράφονται κάποια γράμματα
  - ✓ Διαλευκάνουν παρανοήσεις γραφής του ονόματος του και των συμμαθητών τους
  - ✓ Μελετήσουν τη σύνθεση, το μέγεθος κτλ των ονομάτων
  - ✓ Συνειδητοποιήσουν τον διαφορετικό τρόπο γραφής κάθε ονόματος συγκρίνοντας ονόματα που έχουν κοινά χαρακτηριστικά μεταξύ τους (πχ Δημήτρης-Δήμητρα-Δέσποινα, Κυριάκος-Κωνσταντίνος-Κωνσταντίνα, Γιώργος-Γιάννης-Γιολάντα)
- ο Πρόκειται για έναν πίνακα με δύο στήλες.

Στη μια στήλη υπάρχει η φωτογραφία του κάθε παιδιού και στην άλλη στήλη το αντίστοιχο μικρό όνομα του παιδιού . Σταδιακά μπορεί να προστεθούν και οι δύο μορφές γραφής του ονόματος (πεζά και κεφαλαία γράμματα) ή και το επίθετο, ανάλογα με το που θέλει να δώσει βαρύτητα η νηπιαγωγός.

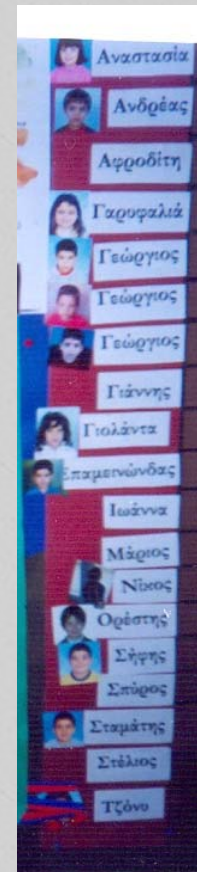

Μαθησιακό περιβάλλον

Πίνακας αναφοράς ονομάτων-Παραδείγματα

Πίνακας αναφοράς με κεφαλαιογράμματα γραφή του ονόματος

Πίνακας αναφοράς με πεζή γραφή του ονόματος

Μαθησιακό περιβάλλον

Καρτέλες ονομάτων (I)

- Μέσα σε μια τάξη κρίνεται χρήσιμη η ύπαρξη δύο, τριών ή ακόμα και τεσσάρων σετ με καρτέλες ονομάτων:
- Προσωπική καρτέλα με το όνομα κάθε μαθητή μέσα στο προσωπικό του συρτάρι. Κάτι τέτοιο θα τον διευκολύνει στις πρώτες απόπειρες του να γράψει το όνομα του.
  - ✓ Ο μαθητής πάει στο συρτάρι του, παίρνει την καρτέλα του, τη συγκρίνει με τη γραφή του ονόματός του στον πίνακα αναφοράς των ονομάτων της τάξης και, στη συνέχεια, κρατά την καρτέλα του και βλέποντας την μπορεί να γράψει το όνομα του
  - ✓ Το όνομα στην καρτέλα αυτή θα μπορούσε να είναι γραμμένο στη μια όψη με πεζά και στην άλλη με κεφαλαία γράμματα. Με τον τρόπο αυτό ο μαθητής από νωρίς μπαίνει σε διαδικασίες προβληματισμού γύρω από τους δύο τρόπους γραφής του ονόματος του. Έχει την ευκαιρία να εξοικειώνεται και με τους δύο τρόπους γραφής και να επιλέγει κάθε φορά αυτός τον τρόπο που θέλει να χρησιμοποιήσει.

Μαθησιακό περιβάλλον Καρτέλες ονομάτων (II)

- Ένα σετ καρτελών είναι χρήσιμο για την ενημέρωση του πίνακα παρόντων και απόντων της τάξης και ένα για των πίνακα των υπευθύνων. Κάθε πρωί τα παιδιά χρησιμοποιώντας φορητές καρτέλες ενημερώνουν σχετικούς πίνακες για τους παρόντες και απόντες στην τάξη και για την ομάδα εργασίας της ημέρας. Συμβουλευόμενα τον πίνακα αναφοράς και το πρωινό παρουσιολόγιο βρίσκουν την αντίστοιχη καρτέλα με το όνομα και την κολλούν στον σχετικό πίνακα.
- Ένα σετ καρτελών στη δανειστική βιβλιοθήκη προκειμένου τα παιδιά με τη βοήθεια τους να ενημερώνουν σχετικούς πίνακες δανεισμού
- Μια πρόταση θα ήταν να υπάρχει ένα σετ καρτελών στη γωνιά της γραφής μαζί με τον πίνακα αναφοράς των ονομάτων. Κάθε φορά που το παιδί χρειάζεται μια καρτέλα π.χ προκειμένου να παίξει κάποιο επιτραπέζιο παιχνίδι ή να γράψει ένα όνομα σε κάποια γωνιά στα πλαίσια του ελεύθερου παιχνιδιού, απλά συμβουλευεται τον πίνακα αναφοράς και βρίσκει την καρτέλα που χρειάζεται

Μαθησιακό περιβάλλον Καρτέλες ονομάτων - Παραδείγματα

ΔΗΜΗΤΡΗΣ

Δημήτρης

Οι δυο όψεις της καρτέλας

Μαθήτρια συμβουλευεται την
καρτέλα του ονόματος της
για να το γράψει στην
κατασκευή που έκανε

Μαθησιακό περιβάλλον

Παρουσιολόγιο (I)

- ο Το χρησιμοποιούμε προκειμένου να εξοικειωθεί το παιδί με το όνομα του και με τα ονόματα των συμμαθητών του.
- ο Το κλασικό παρουσιολόγιο συνήθως αποτελείται από μια παράσταση στην οποία υπάρχουν στερεωμένα με διπλόκαρφα και κρεμασμένα στρογγυλά ή τετράγωνα χαρτονάκια. Στο ένα μέρος του χαρτονιού είναι γραμμένο το όνομα του παιδιού και στο πίσω μέρος υπάρχει η φωτογραφία του. Το παιδί το πρωί που έρχεται στο σχολείο καλείται να βρει το όνομα του και να γυρίσει το χαρτονάκι έτσι ώστε να φανεί η φωτογραφία του, ενώ το μεσημέρι που φεύγει από το σχολείο καλείται να γυρίσει το χαρτονάκι έτσι ώστε να φαίνεται το όνομα του.
- ο Αρχικά μπορεί να είναι γραμμένο μόνο το μικρό όνομα των παιδιών, στη συνέχεια μπορεί να προστεθεί και το επίθετο ή να είναι γραμμένο μόνο το επίθετο. Ή μπορεί να είναι από την αρχή γραμμένο όνομα και επίθετο μαζί. Τα πάντα εξαρτώνται από το τι ακριβώς θέλει να δουλέψει η νηπιαγωγός και που θέλει να εστιάσει την προσοχή των παιδιών.

Μαθησιακό περιβάλλον Παρουσιολόγιο (ΙΙ)

- ο Σημαντικό είναι το παρουσιολόγιο να προσφέρει ουσιαστικά στο γραμματισμό του παιδιού, να το βάζει σε διαδικασίες προβληματισμού και διερεύνησης σε ό,τι αφορά το όνομά του και εκείνα των συμμαθητών του και να μην αποτελεί απλά διακοσμητικό στοιχείο της τάξης που ενημερώνεται μέσα από μια διαδικασία ρουτίνας.
- ο Για το λόγο αυτό προτείνεται τα ονόματα των παιδιών να αλλάζουν συχνά θέση ακόμα και γραμματοσειρά.
- ο Θα μπορούσε ακόμα και το ίδιο το παρουσιολόγιο να αλλάζει μορφή προκειμένου να αποφευχθεί το φαινόμενο τα παιδιά να εστιάζουν σε άλλα χαρακτηριστικά πέραν εκείνων της γραφής του ονόματος τους για να βρουν το όνομα τους (πχ θέση πάνω στο παρουσιολόγιο ή σημάδια στο χαρτί).
- ο Καλό θα ήταν το παρουσιολόγιο να αλλάζει σχήμα και μορφή κατά την πάροδο του σχολικού έτους, έτσι ώστε τα παιδιά να μπαίνουν συχνά σε διαδικασίες εκ νέου αναζήτησης του ονόματος τους σε αυτό. Θα μπορούσε για παράδειγμα να αλλάζει μορφή σύμφωνα με διάφορα σημαντικά γεγονότα της σχολικής ζωής ή θέματα που δουλεύονται στο νηπιαγωγείο, με σημαντικές γιορτές, με τις εποχές κτλ. Έτσι θα μπορούσε να ξεκινήσει με τη γνωστή μηλιά, με ένα βιβλίο ή ένα αερόστατο, να αντικατασταθεί με ένα χριστουγεννιάτικο δέντρο, στη συνέχεια με έναν κλόουν, έπειτα με μια ανθισμένη γλάστρα και τέλος με ένα καραβάκι ή με την παράσταση των κουδουνιών μιας πολυκατοικίας κτλ.
- ο Μια ιδέα θα ήταν να παρακινούνται τα παιδιά να συμμετέχουν τα ίδια στη δημιουργία του παρουσιολογίου. Μπορούν να επιχειρήσουν να δακτυλογραφήσουν τα ονόματα, να κολλήσουν τις φωτογραφίες, να αποφασίσουν με ποια σειρά και σε ποια θέση θα τοποθετηθούν και με ποιο κριτήριο.

Μαθησιακό περιβάλλον

Είδη Παρουσιολογίων

- Πέρα όμως από το κλασσικό παρουσιολόγιο μπορεί να συναντήσει κανείς και άλλες μορφές παρουσιολογίων όπως:
  - ✓ Συνδυασμός πίνακα αναφοράς ονομάτων και παρουσιολογίου (κάθε πρωί τα παιδιά γυρίζουν ή κολλούν την καρτέλα με το όνομα τους δίπλα στη φωτογραφία τους)
  - ✓ Μια απλή παράσταση (π.χ. μιας γάτας, ενός αυτοκινήτου, ενός δέντρου κλπ) σε ένα χαρτί Α3 όπου τα παιδιά απλώς κολλούν καρτελάκια με το όνομα τους ή γράφουν το όνομα τους,
  - ✓ Ένας πίνακας μονής εισόδου όπου στην πρώτη γραμμή είναι γραμμένες οι ημέρες. Τα παιδιά καλούνται να γράψουν το όνομα τους κάθε πρωί που έρχονται στο σχολείο κάτω από την αντίστοιχη ημέρα
  - ✓ Ένας πίνακας διπλής εισόδου όπου στην πρώτη γραμμή είναι γραμμένες οι μέρες της εβδομάδας, στην πρώτη στήλη τα ονόματα των παιδιών και τα παιδιά καλούνται να βάλουν την υπογραφή τους στο «κουτάκι» που αντιστοιχεί στη μέρα και το όνομα τους.

Μαθησιακό περιβάλλον Είδη Παρουσιολογίων- Παραδείγματα

Κλασικό παρουσιολόγιο: η γνωστή μηλιά. Τα παιδιά βάζουν μήλα στη μηλιά

Κλασικό παρουσιολόγιο: τα παιδιά στολίζουν το χριστουγεννιάτικο δέντρο

Μαθησιακό περιβάλλον Είδη Παρουσιολογίων - Παραδείγματα

Κλασικό παρουσιολόγιο την περίοδο των αποκριών. Τα παιδιά στολίζουν την ομπρέλα του κλόουν

Κλασικό παρουσιολόγιο την περίοδο της άνοιξης: τα παιδιά στολίζουν το αερόστατο

Μαθησιακό περιβάλλον

Είδη Παρουσιολογίων- Παραδείγματα

Συνδυασμός πίνακα αναφοράς ονομάτων και παρουσιολογίου:

Κάθε πρωί τα παιδιά επιλέγουν την καρτέλα του ονόματος τους που θέλουν να φαίνεται (πεζά ή κεφαλαία γράμματα) και τη γυρίζουν έτσι ώστε να φαίνεται το όνομα. Το μεσημέρι τη γυρίζουν έτσι ώστε να κρύβεται το όνομα τους.

Αν και συχνά ακούγεται ότι τα ονόματα στον πίνακα αναφοράς πρέπει να είναι σταθερά, ωστόσο ο πίνακας αναφοράς που αποτελείται από φορητές καρτέλες (2 για κάθε παιδί: η μια έχει το όνομα με πεζά και η άλλη με κεφαλαία γράμματα) μπορεί να αποτελέσει ο ίδιος ένα παρουσιολόγιο και εργαλείο δράσεων σε σχέση με τα ονόματα των μαθητών.

Τα παιδιά το συμβουλεύονται για να βρουν τους παρόντες και απόντες. Έχουν δυνατότητα να έχουν ερεθίσματα και από τους δύο τύπους γραφής του ονόματος τους (πεζή και κεφαλαιογράμμη) και να επιλέξουν ποια θέλουν να χρησιμοποιούν.

Το «καλικάτσαράκι» της τάξης συχνά ανακατεύει τα ονόματα και τα παιδιά πρέπει να τα βρουν και να τα βάλουν πάλι στη θέση τους με αποτέλεσμα να προβληματίζονται πάνω στο τι λέει η κάθε καρτέλα, να κάνουν συγκρίσεις, να βγάλουν συμπεράσματα.

Μαθησιακό περιβάλλον

Είδη Παρουσιολογίων- Παραδείγματα

		ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
	ΓΙΩΡΓΟΣ	ΓΙΩΡΓΟΣ	
	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	
	ΔΗΜΗΤΡΑ		ΔΗΜΗΤΡΑ
	ΠΑΓΩΝΑ	ΠΑΓΩΝΑ	
	ΒΑΣΩ		ΒΑΣΩ
	ΔΗΜΗΤΡΗΣ	ΔΗΜΗΤΡΗΣ	
	ΘΕΜΗΣ	ΘΕΜΗΣ	
	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ		ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	

Συνδυασμός πίνακα αναφοράς ονομάτων και παρουσιολογίου: κάθε πρωί οι παρόντες τοποθετούν φορητή καρτέλα με το όνομα τους στην αντίστοιχη θέση στη στήλη «είναι στο σχολείο»

Μαθησιακό περιβάλλον

Είδη Παρουσιολογίων- Παραδείγματα

Παρουσιολόγιο: Α3 με παράσταση γάτας.
Τα παιδιά κολλούν καρτελάκια με το όνομα τους

Παρουσιολόγιο: Α3 με παράσταση αυτοκινήτου
Τα παιδιά κολλούν καρτελάκια με το όνομα τους

Μαθησιακό περιβάλλον

Πίνακας Παρόντων-Απόντων

- Πρόκειται για έναν πίνακα τον οποίο ενημερώνουν τα παιδιά κάθε πρωί σε συνδυασμό με το παρουσιολόγιο της τάξης.
- Κάθε πρωί πριν ακόμα αρχίσουν οι οργανωμένες δραστηριότητες της τάξης τα παιδιά συμβουλευόταν τον παρουσιολόγιο της τάξης, και προσδιορίζουν ποιοι είναι παρόντες και ποιοι απουσιάζουν. Στη συνέχεια βρίσκουν στις φορητές καρτέλες τα ονόματα των απόντων και τα τοποθετούν στο σχετικό πίνακα
- Η ενασχόληση με το παρουσιολόγιο και η ενημέρωση του πίνακα για τους παρόντες και απόντες της τάξης μπορεί να αποτελέσει μια διαδικασία ιδιαίτερα σημαντική για την ανάπτυξη πλήθους προβληματισμών και γνώσεων γύρω από το γραπτό λόγο. Καθώς τα παιδιά προσπαθούν να βρουν ποια καρτέλα αντιστοιχεί στο όνομα ποιοι η νηπιαγωγός τα παρακινεί συμβουλευόμενα τον πίνακα αναφοράς των ονομάτων να παρατηρήσουν τα ονόματα, να κάνουν συγκρίσεις, να αιτιολογήσουν κλπ. Π.χ παρακινεί τα παιδιά να σκεφτούν από ποιο γράμμα αρχίζει το όνομα του συμμαθητή που ψάχνουν, ποιο είναι το δεύτερο γράμμα ή το τελικό γράμμα, αν υπάρχουν και άλλα ονόματα που αρχίζουν από το ίδιο γράμμα, αν έχει περισσότερα ή λιγότερα γράμματα από το όνομα ενός άλλου συμμαθητή που αρχίζει κι αυτός από αυτό το γράμμα, πώς κατάλαβε ότι αυτή η καρτέλα ανήκει στο συγκεκριμένο συμμαθητή και όχι σε κάποιον άλλο.
- Πολλές φορές μπορεί και η ίδια η νηπιαγωγός να δημιουργήσει καταστάσεις σύγχυσης προκειμένου να προκαλέσει τον προβληματισμό των νηπίων και να ενεργοποιήσει τη σκέψη τους. Π.χ. να πάρει την καρτέλα της Δήμητρας και να τη χρησιμοποιήσει για το όνομα της Δέσποινας ή του Δημήτρη. Ρωτώντας τα παιδιά αν το έκανε καλά και ζητώντας να το ελέγξουν και να αιτιολογήσουν την απάντησή τους τα οδηγεί σταδιακά να παρατηρήσουν επιπλέον χαρακτηριστικά των ονομάτων και όχι μόνο το αρχικό γράμμα.

Μαθησιακό περιβάλλον

Πίνακας Παρόντων-Απόντων

Παραδείγματα

Οι μαθητές συμβουλευόταν το παρουσιολόγιο στο σπιτάκι, επισημαίνουν ποιοι απουσιάζουν, βρίσκουν το όνομα τους σε φορητή καρτέλα και την τοποθετούν στο σύννεφο πάνω από το σπιτάκι

	ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΓΙΩΡΓΟΣ	ΓΙΩΡΓΟΣ	
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	
ΔΗΜΗΤΡΑ		ΔΗΜΗΤΡΑ
ΠΑΓΩΝΑ	ΠΑΓΩΝΑ	
ΒΑΣΩ		ΒΑΣΩ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ	ΔΗΜΗΤΡΗΣ	
ΘΕΜΗΣ	ΘΕΜΗΣ	
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ		ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	

Οι μαθητές συμβουλευόταν ποιοι είναι παρόντες και ποιοι απόντες μελετώντας τις δύο πρώτες στήλες. Βρίσκουν σε φορητές καρτέλες τα ονόματα των απόντων και τα τοποθετούν στην τρίτη στήλη στην θέση που αντιστοιχεί το κάθε όνομα

Μαθησιακό περιβάλλον

Πίνακας υπευθύνων της τάξης

- Πρόκειται για την ημερήσια κατανομή καθηκόντων μέσα στην τάξη, προκειμένου από τη μια τα παιδιά να αναπτύξουν υπευθυνότητες και από την άλλη να διευκολυνθεί η εύρυθμη λειτουργία της τάξης.
- Συνηθίζεται σε ημερήσια βάση κάποια παιδιά να αναλαμβάνουν τη φροντίδα της τάξης και να αποτελούν τους «υπεύθυνους της τάξης» ή τους «βοηθούς» της νηπιαγωγού, προκειμένου να επιβλέψουν και να φροντίσουν ώστε τα καρεκλάκια, οι μαρκαδόροι κτλ να είναι στη θέση τους, τα τραπεζάκια να είναι καθαρά, να μοιραστούν τα ψαλιδάκια ή τα υλικά για μια εργασία, να μοιραστούν τα φαγητά στο μεσημεριανό κτλ.
- Ο πίνακας των υπευθύνων της τάξης μπορεί να έχει διάφορες μορφές στις οποίες πρωταγωνιστικό ρόλο έχουν τα ονόματα των παιδιών έτσι:
  - ✓ Μπορεί να αποτελείται από έναν απλό πίνακα όπου κάθε μέρα μαθητές δηλώνουν την επιθυμία τους να είναι υπεύθυνοι της τάξης
  - ✓ Μπορεί να αποτελείται από έναν πίνακα μονής ή διπλής εισόδου με εικόνες από διάφορες εργασίες στην τάξη όπου μαθητές δηλώνουν σε ποια εργασία θα ήθελαν να συμμετέχουν
  - ✓ Μπορεί να αποτελείται από ένα αυτοσχέδιο ημερολόγιο με τις μέρες της εβδομάδας όπου σε κάθε μέρα αντιστοιχεί μια ομάδα παιδιών (τα ονόματα των οποίων είναι γραμμένα κάτω από την ημέρα). Οι μαθητές ενημερώνονται για το ποιοι είναι υπεύθυνοι της τάξης τη συγκεκριμένη ημέρα από το σχετικό ημερολόγιο, και τοποθετούν φορητές καρτέλες με τα ονόματα των υπευθύνων της συγκεκριμένης ημέρας σε σχετικό πίνακα
- Σε όλες της περιπτώσεις οι νηπιαγωγός προτρέπει τα παιδιά, αρχικά με τη βοήθεια του πίνακα αναφοράς των ονομάτων, να αναγνωρίσουν τα ονόματα που είναι δηλωμένα, να αναζητήσουν λύσεις προκειμένου να διευκρινιστεί σε ποιον ανήκουν ονόματα που αρχίζουν από το ίδιο γράμμα, να διευθετήσουν διαφωνίες σχετικά με το ποιοι ονόματα είναι γραμμένα και να αιτιολογήσουν τις απαντήσεις τους, να παρατηρήσουν ονόματα συμμαθητών τους, να κάνουν συγκρίσεις και να καταλήξουν σε συμπεράσματα.

Μαθησιακό περιβάλλον Πίνακας υπευθύνων της τάξης-Παραδείγματα

Τα παιδιά προσδιορίζουν την ημέρα τοποθετώντας πάνω στο πέταλο του λουλουδιού μια πεταλούδα και επισημαίνουν τα άτομα που είναι υπεύθυνοι της τάξης τη μέρα αυτή. Τα ονόματα αλλάζουν κάθε εβδομάδα

Τα παιδιά που επιθυμούν να είναι υπεύθυνοι δηλώνουν συμμετοχή στο σχετικό πίνακα τοποθετώντας καρτέλα με το όνομα τους (επιλέγουν σε καρτέλες με πεζή και κεφαλαιογράμματα γραφή)

Μαθησιακό περιβάλλον Πίνακας υπευθύνων της τάξης-Παραδείγματα

Τα παιδιά προσδιορίζουν στο λουλούδι την ημέρα και διαβάζουν τα άτομα που έχουν οριστεί ως υπεύθυνα για την ημέρα αυτή. Στην συνέχεια βρίσκουν τα ονόματα αυτά σε φορητές καρτέλες και τα τοποθετούν στο σχετικό πίνακα

Τα παιδιά δηλώνουν συμμετοχή για την εργασία (1η στήλη) που θέλουν να είναι υπεύθυνα τοποθετώντας την καρτέλα με το όνομα τους στην αντίστοιχη θέση (3η στήλη)

Μαθησιακό περιβάλλον

Πίνακας υπευθύνων της τάξης-Παραδείγματα

	Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή
Καθαρίζουν τη κλασική					
Παρολοποιούν τις κερφόλες					
Παρολοποιούν τις παρτάλες					
Μαθαρίζουν τάλες					
Μαθαρίζουν τάλες					
Παρολοποιούν στο φαγητό					

Τα παιδιά δηλώνουν συμμετοχή για την εργασία (1η στήλη) που θέλουν να είναι υπεύθυνα τοποθετώντας την καρτέλα με το όνομα τους ή γράφοντας το όνομα τους στην αντίστοιχη θέση-κελί ανάλογα με την ημέρα (1η γραμμή)

Μαθησιακό περιβάλλον Βιβλιοθήκη-Δανειστική Βιβλιοθήκη

Η γωνιά της βιβλιοθήκης και ιδιαίτερα η δανειστική βιβλιοθήκη μπορεί να δώσει πολλές ευκαιρίες για τη γραφή του ονόματος των παιδιών:

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ο διαγωνισμός ανάγνωσης

όταν ένα παιδί διαβάζει ένα βιβλίο από τη βιβλιοθήκη **συμπληρώνει το όνομα του** και τον τίτλο του βιβλίου σε ένα χάρτινο φύλλο δέντρου το οποίο κολλάει σε ένα χαρτονένιο δέντρο στον τοίχο. Σε τακτά χρονικά διαστήματα τα παιδιά μετράνε ποιος διάβασε περισσότερα βιβλία συμβουλευόμενα τα ονόματα στα χάρτινα φύλλα του δέντρου

ο συγγραφή παραμυθιών και άλλων βιβλίων της βιβλιοθήκης

τα παιδιά γίνονται συγγραφείς και φτιάχνουν τα δικά τους βιβλία στο εξώφυλλο των οποίων βάζουν τίτλο και **το όνομα τους ως συγγραφέα**. Εμπλουτίζουν με αυτά τη βιβλιοθήκη της τάξης τους.

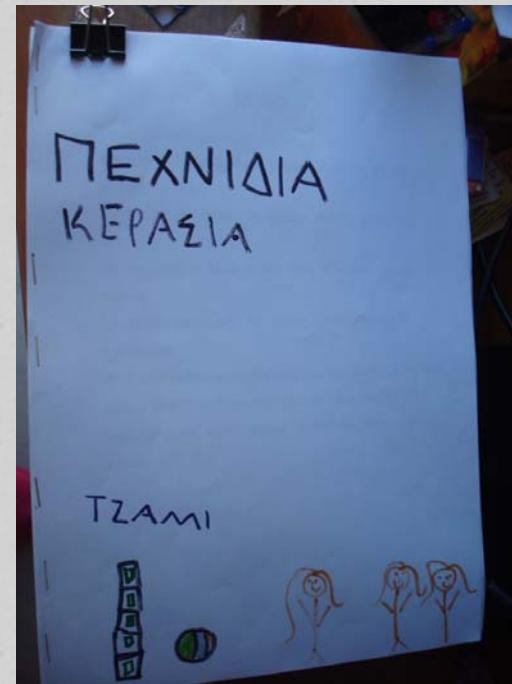

Μαθησιακό περιβάλλον Βιβλιοθήκη-Δανειστική Βιβλιοθήκη Παραδείγματα

Κάθε φορά που το παιδί διαβάζει ένα βιβλίο συμπληρώνει το όνομα του και τον τίτλο του βιβλίου σε ένα φύλλο και το προσθέτει στο «δέντρο της βιβλιοθήκης»

Η Κερασία γίνεται συγγραφέας και φτιάχνει το δικό της βιβλίο για τη βιβλιοθήκη. Συμπληρώνει το όνομά της στη θέση του συγγραφέα στο εξώφυλλο του βιβλίου της

Μαθησιακό περιβάλλον Βιβλιοθήκη-Δανειστική Βιβλιοθήκη

ΔΑΝΕΙΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ο δανεισμός βιβλίων από τη βιβλιοθήκη μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους:

ο Κάρτες δανεισμού

- ✓ Καρτέλα με το όνομα του παιδιού: κάθε παιδί που δανείζεται ένα βιβλίο από τη βιβλιοθήκη τοποθετεί στη θέση του βιβλίου μια κάρτα με το όνομα του, όταν επιστρέψει το βιβλίο παίρνει πίσω την κάρτα με το όνομα του
- ✓ Κάρτα βιβλίου: κάθε βιβλίο της δανειστικής βιβλιοθήκης έχει την κάρτα του. Το παιδί που δανείζεται το βιβλίο **γράφει το όνομα του** και την ημερομηνία δανεισμού στη σχετική κάρτα
- ✓ Κάρτα δανεισμού μαθητή: κάθε παιδί έχει μια κάρτα δανεισμού πάνω στην οποία **έχει γράψει το όνομα του**. Όταν δανείζεται ένα βιβλίο **βρίσκει την κάρτα του από το σύνολο των καρτών**, γράφει τον τίτλο του βιβλίου ημερομηνία δανεισμού και ημερομηνία επιστροφής (η κάρτα μπορεί να είναι πιο απλή έχοντας μόνο όνομα μαθητή και όνομα βιβλίου, ή πιο σύνθετη ανάλογα με το επίπεδο των μαθητών)

Μαθησιακό περιβάλλον

Βιβλιοθήκη-Δανειστική Βιβλιοθήκη

Πίνακες μονής εισόδου

- ✓ Σε μια στήλη είναι τοποθετημένα τα εξώφυλλα των βιβλίων ή οι τίτλοι των βιβλίων, σε μια δεύτερη στήλη το κάθε παιδί **γράφει το όνομά του ή τοποθετεί την καρτέλα με το όνομά του** δίπλα από το βιβλίο που δανείζεται
- ✓ Σε μια στήλη είναι γραμμένα τα ονόματα των παιδιών, τα παιδιά **αφού βρουν το όνομά τους** τοποθετούν δίπλα του σε μια δεύτερη στήλη, μια καρτέλα με τη φωτογραφία του εξώφυλλου ή μόνο του τίτλου του βιβλίου

Πίνακες διπλής εισόδου

- ✓ Στην κάθετη στήλη είναι γραμμένο το όνομα του παιδιού, στην οριζόντια στήλη βρίσκονται φωτογραφίες από τα εξώφυλλα των παραμυθιών ή των τίτλων των παραμυθιών. Το παιδί **συνδυάζει το παραμύθι που δανείζεται, της οριζόντιας στήλης με το όνομά του** στην κάθετη στήλη και στο αντίστοιχο κελί **γράφει το όνομά του** και αν θέλει και ημερομηνία δανεισμού
- ✓ Στην κάθετη στήλη βρίσκονται οι ημέρες της εβδομάδος στην οριζόντια στήλη φωτογραφίες με τα εξώφυλλα των παραμυθιών ή τους τίτλους των παραμυθιών. Το παιδί **συνδυάζει την ημέρα δανεισμού στην κάθετη στήλη με το παραμύθι που δανείστηκε στην οριζόντια στήλη και στο αντίστοιχο κελί γράφει το όνομά του.**
- ✓ Στην κάθετη στήλη βρίσκονται γραμμένα τα ονόματα των παιδιών, στην οριζόντια στήλη είναι γραμμένες οι μέρες της εβδομάδας. Το παιδί **βρίσκει το όνομά του** στην κάθετη στήλη το **συνδυάζει με την ημέρα δανεισμού της οριζόντιας στήλης και στο αντίστοιχο κελί γράφει τον τίτλο του βιβλίου.**

Μαθησιακό περιβάλλον Βιβλιοθήκη-Δανειστική Βιβλιοθήκη

ο Έντυπο δανεισμού

Κάθε παιδί που δανείζεται ένα βιβλίο όταν το επιστρέφει και ένα έντυπο όπου αναφέρει το όνομα του, ποιος του διάβασε το βιβλίο κτλ

Μαθησιακό περιβάλλον Βιβλιοθήκη-Δανειστική Βιβλιοθήκη Παραδείγματα

Ονομα: .....

Τίτλος:.....

ΑΡΙΣΤΕΡΑ
ΣΚΟΥΤΕΛΗ

Ημερομηνία	Τίτλος βιβλίου	Επιστροφή
2-4-2000	Η ΣΤΑΧΤΟΠΟΧΕΙΑ	3-4-2002
12-4-2009	Η ΒΑΣΙΛΕΥΣΑ ΤΩ ΜΧΙΩΜΙΩΝ	

Καρτέλες δανεισμού μαθητή

Μαθησιακό περιβάλλον Βιβλιοθήκη-Δανειστική Βιβλιοθήκη Παραδείγματα

	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ
ΜΑΡΙΑ							
ΕΛΕΝΗ							
ΓΙΩΡΓΟΣ						3 07 977	
ΒΑΣΩ		ΒΑΣΩ					
ΤΟΛΙΑ	ΤΟΛΙΑ						
ANNA							
ΝΙΚΟΣ						ΚΑΡΟΤΕ	
ΘΕΜΗΣ							ΘΕΜΗΣ

Πίνακας διπλής εισόδου: στην πρώτη στήλη είναι γραμμένα τα ονόματα των παιδιών, στην πρώτη γραμμή υπάρχουν οι τίτλοι των βιβλίων. Τα παιδιά γράφουν το όνομα τους στο αντίστοιχο κελί

	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ
ΜΑΡΙΑ							
ΕΛΕΝΗ							
ΓΙΩΡΓΟΣ	ΚΑΡΟΤΕ						
ΒΑΣΩ		ΒΑΣΩ					
ΠΑΓΩΝΑ							ΠΑΓΩΝΑ
ANNA							
ΝΙΚΟΣ							
ΘΕΜΗΣ							ΘΕΜΗΣ
ΜΑΝΟΣ							

Πίνακας διπλής εισόδου: στην πρώτη στήλη είναι γραμμένα τα ονόματα των παιδιών, στην πρώτη γραμμή υπάρχουν τα εξώφυλλα των βιβλίων. Τα παιδιά γράφουν το όνομα τους στο αντίστοιχο κελί

Μαθησιακό περιβάλλον Βιβλιοθήκη-Δανειστική Βιβλιοθήκη Παραδείγματα

Έντυπο δανεισμού

Μαθησιακό περιβάλλον

Γενέθλια-Τρένο Γενεθλίων-Πίνακας Γενεθλίων

Η ημέρα γενεθλίων των παιδιών αποτελεί μια ξεχωριστή μέρα για αυτά και μπορεί να αποτελέσει αφορμή για διάφορες δράσεις στο νηπιαγωγείο:

- Κάθε φορά που αλλάζει ο μήνας τα παιδιά συμβουλευόμαστε τον πίνακα ή το τρένο των γενεθλίων και γράφουν το όνομα αυτού που έχει γενέθλια στην ανάλογη ημερομηνία του ημερολογίου της τάξης
- Μπορούν να ενημερώσουν ένα πίνακα με 12 στήλες (μία για κάθε μήνα) με τα ονόματα αυτών που έχουν γενέθλια και να κάνουν συγκρίσεις: ποιο μήνα έχουν οι πιο πολλοί γενέθλια, ποιο μήνα οι πιο λίγοι κτλ.

Μαθησιακό περιβάλλον

Γενέθλια-Τρένο Γενεθλίων-Πίνακας Γενεθλίων

ο Τρένο Γενεθλίων

- ✓ Τα παιδιά με τη βοήθεια της νηπιαγωγού ενημερώνουν το τρένο γενεθλίων. Το τρένο γενεθλίων αποτελείται από 12 βαγόνια όσα και οι μήνες του χρόνου. Τα παιδιά κολλάνε τη φωτογραφία τους σε ένα χαρτάκι όπου στην επάνω μέρος έχει γραμμένο το όνομα τους και στο κάτω μέρος η ημερομηνία γέννησης τους και τοποθετούν το χαρτάκι στο αντίστοιχο βαγόνι του μήνα που έχουν γεννηθεί.
- ✓ Κάθε φορά που αλλάζει ο μήνας τα παιδιά συμβουλευονται το τρένο των γενεθλίων και γράφουν στην ανάλογη ημερομηνία του ημερολογίου της τάξης το όνομα αυτού που έχει γενέθλια

ο Πίνακας διπλής εισόδου (μήνας- φωτογραφίες παιδιών)

- ✓ Στην πρώτη γραμμή είναι γραμμένοι οι μήνες και στην πρώτη στήλη είναι κολλημένες οι φωτογραφίες των παιδιών. Κάθε παιδί βρίσκει το κελί που αντιστοιχεί στη φωτογραφία του και το μήνα που έχει γενέθλια και γράφει το όνομα του και αν θέλει την ημερομηνία γέννησης του.

ο Πίνακας διπλής εισόδου (μήνες - ονόματα παιδιού)

- ✓ Στην πρώτη γραμμή είναι γραμμένοι οι μήνες και στην πρώτη στήλη είναι γραμμένα τα ονόματα των παιδιών. Το κάθε παιδί καλείται να αναγνωρίσει το όνομα του και στο κελί που αντιστοιχεί στο όνομα του και το μήνα γέννησης του παιδιού το παιδί που έχει τα γενέθλια κολλά τη φωτογραφία του και γράφει την ημερομηνία γέννησης του.

Μαθησιακό περιβάλλον Γενέθλια-Τρένο Γενεθλίων-Πίνακας Γενεθλίων Παραδείγματα

Ενημερώνουν το ημερολόγιο του μήνα με τα ονόματα αυτών που έχουν γενέθλια

Μαθησιακό περιβάλλον Γενέθλια-Τρένο Γενεθλίων-Πίνακας Γενεθλίων Παραδείγματα

Τρένο γενεθλίων: κάθε βαγόνι αντιστοιχεί σε ένα μήνα. Τα παιδιά κολλάνε τη φωτογραφία τους σε καρτελάκια που γράφουν το όνομα τους και την ημερομηνία γέννησής τους και την τοποθετούν στο ανάλογο βαγόνι

Μαθησιακό περιβάλλον Γενέθλια-Τρένο Γενεθλίων-Πίνακας Γενεθλίων Παραδείγματα

	Σεπτέμβριος	Οκτώβριος	Νοέμβριος	Δεκέμβριος	Ιανουάριος	Φεβρουάριος	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος
Αννα		 12/12/2005								
Γιάννης								 25/4/2005		
Γεώργιος				 10/11/2006						
Βάσος	 20/9/2006									
Ελένη		 24/10/2005								
Νίκος							 1/3/2006			
Θέρμης							 20/3/2005			
Τόλια				 21/11/2005						

Πίνακας γενεθλίων: στην πρώτη στήλη είναι γραμμένο το όνομα του παιδιού και στην πρώτη γραμμή είναι γραμμένος ο μήνας

Μαθησιακό περιβάλλον Γενέθλια-Τρένο Γενεθλίων-Πίνακας Γενεθλίων Παραδείγματα

	Σεπτέμβριος	Οκτώβριος	Νοέμβριος	Δεκέμβριος	Ιανουάριος	Φεβρουάριος	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγουστος
		97 12/12/2005										
								11/18 25/4/2005				
				20997 10/11/2006								
	BAEΛ 20/9/2006											
		ΔΕΙΠΡΙΑ 24/10/2005										
							10097 1/3/2006					
							2277 20/3/2005					
				7091A 21/11/2005								

Πίνακας γενεθλίων: στην πρώτη στήλη είναι κολλημένες οι φωτογραφίες των παιδιών και στην πρώτη γραμμή είναι γραμμένος ο μήνας

Μαθησιακό περιβάλλον

Ταμπλό εργασιών

- ο Πρόκειται για ένα ταμπλό κατά προτίμηση στο ύψος των παιδιών όπου αναρτώνται οι εργασίες της τάξης γύρω από ένα θέμα για κάποιο διάστημα
- ο Το παιδί καλείται να αναζητήσει ποια θέση έχει οριστεί για να αναρτήσει τη δική του εργασία διαβάζοντας τα ονόματα που έχουν αναρτηθεί σε καρτελάκια πάνω στο ταμπλό
- ο Συνιστάται να μην τοποθετείται κάποιο άλλο διακριτικό γνώρισμα εκτός από το όνομα προκειμένου το παιδί να εστιάσει στα χαρακτηριστικά του ονόματος του
- ο Ο τρόπος γραφής του ονόματος διαφέρει ανάλογα με τον τρόπο που η κάθε νηπιαγωγός προσεγγίζει το συγκεκριμένο θέμα, έτσι θα μπορούσε να είναι τοποθετημένο το μικρό όνομα του παιδιού με κεφαλαία γράμματα ή με πεζά ακόμα και όνομα και επίθετο μαζί. Μια πρόταση είναι να ξεκινάμε μόνο με τη γραφή του μικρού ονόματος και στην πορεία καθώς το παιδί θα αρχίσει να εξοικειώνεται με αυτό να προστίθεται και το επώνυμο.
- ο Καλό θα ήταν να αλλάζει συχνά η προσδιορισμένη θέση του ονόματος κάθε παιδιού πάνω στο ταμπλό προκειμένου να αποφευχθεί η πιθανότητα το παιδί να απομνημονεύσει τη θέση που τοποθετεί τις εργασίες του και να μην εστιάζει στο περιεχόμενο του ονόματος, έτσι το παιδί οδηγείται αποκλειστικά στην αναζήτηση και αναγνώριση του ονόματος του

Μαθησιακό περιβάλλον Ταμπλό εργασιών - Παραδείγματα

Ταμπλό με καρτέλες με γραφή μικρού ονόματος

Ταμπλό με καρτέλες με γραφή μικρού ονόματος και επώνυμου

Μαθησιακό περιβάλλον

Συρτάρια μαθητών

Το όνομα του παιδιού αναγράφεται και στο προσωπικό του συρτάρι όπου τοποθετεί τις εργασίες του.

- ο Το παιδί καλείται να αναζητήσει το όνομα του στο εξωτερικό του συρταριού έτσι ώστε να βρει ποιο είναι το δικό του συρτάρι και να τοποθετήσει εκεί τις εργασίες του.
- ο Συνιστάται να μην τοποθετείται κάποιο άλλο διακριτικό γνώρισμα εκτός από το όνομα προκειμένου το παιδί να εστιάσει στα χαρακτηριστικά του ονόματος του
- ο Ο τρόπος γραφής του ονόματος διαφέρει ανάλογα με τον τρόπο που η κάθε νηπιαγωγός προσεγγίζει το συγκεκριμένο θέμα, έτσι θα μπορούσε να είναι τοποθετημένο το μικρό όνομα του παιδιού με κεφαλαία γράμματα ή με πεζά ακόμα και όνομα και επίθετο μαζί. Μια πρόταση είναι να ξεκινάμε μόνο με τη γραφή του μικρού ονόματος και στην πορεία καθώς το παιδί θα αρχίσει να εξοικειώνεται με αυτό να προστίθεται και το επώνυμο.
- ο Καλό θα ήταν να αλλάζει συχνά η προσδιορισμένη θέση του συρταριού του κάθε παιδιού προκειμένου να αποφευχθεί η πιθανότητα το παιδί να απομνημονεύσει τη θέση που πάνω στο έπιπλο και να μην εστιάζει στο περιεχόμενο του ονόματος. Έτσι το παιδί οδηγείται αποκλειστικά στην αναζήτηση και αναγνώριση του ονόματος του.

Μαθησιακό περιβάλλον Συρτάρια μαθητών - Παραδείγματα

Ετικέτα μόνο με το μικρό
όνομα με πεζά γράμματα

Στην μια πλευρά υπάρχει το μικρό όνομα με πεζά γράμματα,
στην άλλη πλευρά προστέθηκε ετικέτα με το επίθετο κι αυτό
γραμμένο με πεζά γράμματα

Μαθησιακό περιβάλλον Κρεμάστρες

- ο Προκειμένου να αποφευχθούν προβλήματα αναζήτησης του επανωφοριού ή της σάκας του κάθε μαθητή συνηθίζεται στο σχολείο να προσδιορίζεται η κρεμάστρα του κάθε ενός με τη γραφή του ονόματος του πάνω από αυτή.
- ο Για να ενισχυθεί ο γραμματισμός και το παιδί να επικεντρώνει την προσοχή του στο γραπτό κείμενο και όχι σε άλλα διακριτικά σημάδια προτείνεται τα ονόματα των παιδιών να γράφονται με την ίδια γραμματοσειρά, το ίδιο μέγεθος και το ίδιο χρώμα, χωρίς να συνοδεύονται από κάποιο άλλο σύμβολο ή εικόνα κ.τ.λ. που θα μπορούσε να διευκολύνει το παιδί να βρει την κρεμάστρα του (π.χ. συναντάται να είναι γραμμένο το όνομα και δίπλα κολλημένη η φωτογραφία του παιδιού ή η εικόνα ενός ζώου ή αντικειμένου διαφορετική για κάθε όνομα, στην προκειμένη περίπτωση μπορεί να διευκολύνεται η αναγνώριση της κρεμάστρας του κάθε παιδιού αλλά ακυρώνεται η συμβολή της γραφής του ονόματος)
- ο Συχνά η νηπιαγωγός καλείται να αλλάζει θέση στα ονόματα στις κρεμάστρες των παιδιών προκειμένου να τα κρατάει σε εγρήγορση αναφορικά με την αναγνώριση του ονόματος τους.

Μαθησιακό περιβάλλον Κρεμάστρες - Παραδείγματα

Κρεμάστρες με ετικέτες με γραφή μικρού ονόματος σε πεζή γραφή

Μαθησιακό περιβάλλον

Λοιπά παραδείγματα

ο Με τον ίδιο τρόπο ετικέτες με το όνομα του παιδιού μπορούν να τοποθετηθούν ανάλογα με τον εξοπλισμό του νηπιαγωγείου και την τακτική που ακολουθεί κάθε νηπιαγωγός:

- ✓ Στους ατομικούς φακέλους των παιδιών
- ✓ Σε ατομικές μολυβοθήκες, μολύβια, κουτιά με μαρκαδόρους κ.τ.λ.
- ✓ Στα σουπλά φαγητού του κάθε παιδιού
- ✓ Στο κατσαρολάκι που βάζουν το φαγητό τους στο ολοήμερο νηπιαγωγείο
- ✓ Στην παπουτσοθήκη
- ✓ Στα ράφια με τα σεντόνια και μαξιλάρια του ύπνου

Μαθησιακό περιβάλλον Λοιπά παραδείγματα - Παραδείγματα

Ετικέτα σε ατομική
μολυβοθήκη του μαθητή

Ετικέτα σε μολύβι

Μαθησιακό περιβάλλον Λοιπά παραδείγματα - Παραδείγματα

Σουπλά φαγητού

Ετικέτα σε κουτί με μαρκαδόρους

